

zvěstník SKV SOKOL MÜNCHEN

prosinec 2017
číslo 3 - ročník XIV

Lži nejen milosrdné

■ „Lžou ženy v brokátech, faráři v ornátech, o lásce k nám oba lžou...“ Ke skupinám obyvatelstva, které tato píseň zmiňuje, bych rád přiřadil ještě společenskou skupinu, která si to zaslouží zcela mimořádně, a sice politiky. To přesto, že i jim - stejně jako nám všem - bylo již coby malým dětem vštěpováno, že se má mluvit pravda, že lež má krátké nohy, že kdo lže, ten krade a tak podobně.

Osobně neznám nikoho, kdo vychovával své potomstvo v tom, že se v životě má lhát jako když tiskne. Děti se sice o pravdu zkraje možná i snaží, ale již brzy přijdou na to, že pravda přináší mnohé nepřijemnosti, že se se lží žije tak nějak lépe a radostněji a toto poznání ovlivní i jejich další životní pouť. Mám pocit, že na zeměkouli neexistuje nikdo, kdo by si občas nezalhal, a o trochu více to halt činí subjekty uvedené v záhlaví této úvahy. Ono to třeba v politice ani jinak nejde, i když se o to občas někdo pokusí. Pak dopadne třeba jako jistý Václav Havel, který šel do politiky s pravdou v ruksaku, aby posléze skončil jako poskok prolhané americké administrativy, na konci jejichž – a tím pádem i jeho – údajně úspěšných aktivit stál ve finále islámský stát.

A ani se mi nechce domýšlet, co by se stalo, kdyby nám politici začali pravdu říkat. Že třeba, že za všechny ty na zeměkouli vydané papíry, ať již barevně potištěné, kterým říkáme peníze, nebo ty většinou černobílé, kterým říkáme cenné papíry, bychom si mohli tu celou naši planetu koupit momentálně již asi tak třikrát. Nebo si alternativně koupit obilí, které vyrostne v roce 2030, protože do té doby je všechno, byť by dosud nevzrostlé, již rozprodané. Že v době, kdy se pohnula celá Afrika – bratru tak miliarda lidí – směrem na sever, se jakákoli migrační politika pokoušející se něco řešit posouvá na úroveň hospodských řečí. Že třeba v tom, čemu říkáme právní stát, jsme v soudních procesech vydáváni na milost a nemilost státnímu molochovi, kterého nezajímají vlastní zákony, a jehož hlavním posláním je připravit nás občany o peníze a mnohdy i o svéprávnost.

Takže je asi lépe věřit báčorkám a setrvat ve sladké nevědomosti nebo se to alespoň snažit předstírat. Tančíme sice tak trochu na jícnu sopky, ale to děláme již mnohá desetiletí, doposud to vycházelo a možná, že za to vděčíme právě šikovným lžím našich politiků.

Ono to tak bylo od nepaměti. V Evropě a leckde jinde je to, v čem žijeme, nazýváno křesťanskou civilizací. Jejím zakladatelem byl jediný člověk, spasitel, tedy nikoli člověk obyčejný, vlastně ani ne člověk, nýbrž syn boží, kterého jeho otec poslal na svět, aby hlásal lásku a spravedlnost. Aby na sebe vzal hříchy všech lidí bez ohledu na jejich povahu, náboženství, barvu pleti, vzdělání, skutky, inteligenci, dobrotu, zlobu nebo nenávisť a umožnil jim vstup do lepšího světa, který se nachází mimo svět náš.

Je to krásné a to, že to není pravda, vědí dnes i ti, kteří se k jeho učení hlásí. Včetně organizace zvané církve, která má hlásání shora uvedeného jako povolání, a jejíž šéf se vydává za zástupce spasitele na zemi, neboť tento v mezičase vstoupil na nebesa.

Je to ale tak krásné, že tomu nemůžeme, nechceme a nebudeme říkat lež. Myslím, že akceptovatelným výrazem je slovo pohádka. A to, že ve jménu této pohádky dnes máme křesťanskou civilizaci, která si dala do vínku humanitu a přes všechny nedokonalosti je v tomto oboru i úspěšná, tak to je moc dobře. A to i přesto, že jejím základem není tak úplně pravda. Proto také i o letošních Vánocích rádi oslavíme narozeniny jejího zakladatele a budeme se tvářit, že věříme, že je opravdu má.

Je to ale tak krásné, že tomu nemůžeme, nechceme a nebudeme říkat lež. Myslím, že akceptovatelným výrazem je slovo pohádka. A to, že ve jménu této pohádky dnes máme křesťanskou civilizaci, která si dala do vínku humanitu a přes všechny nedokonalosti je v tomto oboru i úspěšná, tak to je moc dobře. A to i přesto, že jejím základem není tak úplně pravda. Proto také i o letošních Vánocích rádi oslavíme narozeniny jejího zakladatele a budeme se tvářit, že věříme, že je opravdu má.

Přes to přece všechno se ale nemůžu - a nevím vlastně ani proč - zbavit pocitu, že by lidstvo mělo o pravdu usilovat. I když dělat si iluze o tom, že se někdy bez pomoci lži obejde, by asi bylo scestné.

V tomto smyslu hezké vánoční svátky.

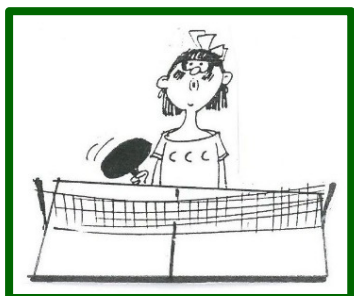
Karel Pokorný, starosta (Kpokorny41@aol.com)

Foto: večerní Mnichov z okna Bavorského zemského sněmu

Ze života jednoty

Tabletennisový **TURNAJ**

středa, 4. října 2017

Každoročně krátce po Oktoberfestu propuká v Mnichově silná chřipková vlna (přežít ve zdraví konzumací několika tupláků piva o čepovací teplotě 3° Celsia s následným vystřízlivěním na přilehlém Kotzhüglu, - to je při přízemním mrazíku a v krátkých kalhotách či letním dirndlu skutečně něco pro silný imunní systém), která se letos nevyhnula ani naší jednotě. To se projevilo i na účasti na našem pravidelném ping-pongovém turnaji, na jehož start se dostavili jen čtyři aktivní účastníci.

A tak se masové oslavy první ženské vítězky v dějinách této soutěže bohužel držely v mezích:

1. Jitka Scholz, 2. Karel Svoboda, 3. Karel Pokorný, 4. Dušan Pokorný.

Ilustrace: Ivan Plíhal

výlet

MAISINGER SCHLUCHT

neděle, 15. října 2017

Cíl podzimního výletu byl volen tak, aby splňoval - jako vždy náročné - požadavky účastníků: Nesmí se jet moc daleko od Mnichova, aby se zamezilo brzkému vstávání a aby byl člověk - před večerními zácpami na silnicích - v pozdní odpoledne zase

doma. Cesta musí být pohodlná a nesmí být moc dlouhá, protože každého už něco bolí, a když ne, tak by mohlo začít. A jako podmínka třetí a nejdůležitější: V místě musí být pivní zahrada.

Letošní výlet dokonce splňoval i podmínku vyjímečnou, cesta musela být vhodná pro dětské kočárky, neboť starosta si nechtěl nechat vzít příležitost ukázat, že Pokorných v Mnichově zdaleka nejsou na vyměření. (Výlet však celá rodina ukončila ještě před pořízením cílové fotografie.)

Odměnou za všechny útrapy byla následná konzumace značného množství chlazených nápojů pod kaštaný na břehu jezera Maisinger See (foto vpravo) a nakonec k dokonalosti chyběla jen skutečnost, že jsme se nepoprali

s buršákama, jak se na správný sokolský výlet kdysi slušelo.

Dušan Pokorný 70 let

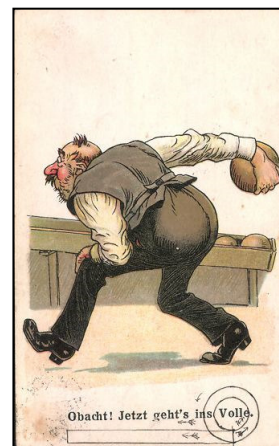
středa, 22. listopadu 2017

Zakládající člen, místostarosta, náčelník a bývalý pokladník naší jednoty v jedné osobě Dušan Pokorný se letos - bez velkých oslav - dožil sedmdesátky.

SKV OPEN 2017

sobota, 11. listopadu 2017

Zda byl důvod pro neúčast loňského vítěze Zdeňka Fajkuse na letošním ročníku kuželkového turnaje strach ze silné konkurence nebo hexenšus jeho ženy Blanky, na který se vymluvil, se už asi nedovíme. Faktem zůstane, že si svou příležitost letos nenechala vzít **Jitka Scholz**, která jako teprve druhá žena v historii zvítězila v tomto smíšeném turnaji a tím na sebe vzala povinnost do příštího ročníku doma oprášovat putovní trofej. Bylo to vítězství těsné, které se rozhodlo rozhozem. V něm proti **Karlovi Pokornému** na druhém místě zvítězila v poměru 6 proti 0 bodů. Třetí místo vybojoval **Karel Svoboda** a čtvrtá byla **Drahuše Krajcrová**.

Kuželková liga 2017

Konečné pořadí a body

1. Syrovátka, Karel	319	5. Pokorný, Karel	194	9. Scheufler, Nikola	131
2. Scholz, Jitka	269	6. Svoboda, Karel	172	10. Scheuflerová, Barbara	103
3. Krajcrová, Draha	233	7. Hübnerová, Ivana	153	11. Jermář, Marcel	92
4. Pokorný, Dušan	197	8. Cach, Jiří	135	12. Jiránková, Alena	19

Kouleme každou první středu v měsíci od 19 hodin v ASZ Altstadt, Sebastiansplatz 12.

Český film **Gottland** a **Mariusz Szczygiel** v Mnichově

úterý, 17. října 2017

Počátkem 60. let minulého století jsem byl zaměstnán v tzv. Matfyzu na Malostranském náměstí v Praze, v posledním patře Profesního domu přilepeného ke kostelu sv. Mikuláše. Jednoho listopadového dne roku 1962 jsem si čekání na konec pracovní doby krátil vyhlídkou z okna, přes malostranské střechy na vzdáleně se rýsující obrysy pomníku Josefa Stalina, masového vraha, jak se v té době masově provalilo. Po chvíli jsem se přesunul k druhému oknu s výhledem na náměstí, abych se za minutu k pohledu na pomník zase vrátil. Ale Visarionovič už tam nestál, byl během těch pár vteřin kvalifikovaně odstřelen a já ten klíčový moment propásl. Místu odstřelu jsme pak dlouho říkali u Pepy Hromádky.

Tuto příhodu mi po letech připomněla návštěva mnichovské premiéry filmu Gottland, jehož jedna část je věnována právě okolnostem postavení a zbourání Stalinova sousoší. Film vznikl podle

předlohy polského žurnalisty Mariusze Szczygiela, který se ve svém stejnojmenném bestselleru zabývá Čechy a vůbec zemí českou a událostmi v ní se v různých dobách odehrávajících. A to z pohledu Poláka, což knihu dělá kouzelnou. A tak v ní vedle osudu Stalinova pomníku najdeme příběhy týkající se Baťova impéria, Marty Kubišové, Lídy Baarové, Václava Havla, ale třeba i války v Koreji, všechno v nádherném kaleidoskopu.

To, že se spisovatel mnichovské premiéry osobně zúčastnil, zodpověděl otázky z publika a pak s námi v hospodě pohovořil nejen vtipně, ale téměř bezchybnou češtinou, příznivý dojem z večera ještě umocnilo.

Foto (zleva): Karel Pokorný (autor článku), Mariusz Szczygiel a moderátorka večera, Anna Knechtel, Adalbert Stifter Verein München

10. října 2017 se v Mnichově konala volební valná hromada Společnosti pro vědy a umění v Německu.

Předsedou byl opět zvolen **Ladislav Pavlík** (foto), jednatelem Karel Pokorný a členy výboru zůstali Eliška Ciklová, Blanka Fajkusová, Gudrun Heißig, Marcel Jermář, Alena Mikešová a Jitka Scholz.

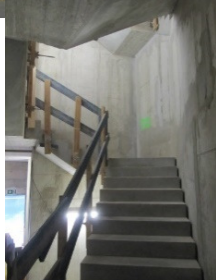
Přátelé SVU Deutschland se scházejí jednou měsíčně, na programu jsou přednášky, diskuze,

promítání a jednou ročně hudební sympozium. Na příštím setkání v úterý, 9. ledna 2018 se představí nová generální konzulka České republiky v Mnichově paní Kristina Larischová.

Setkání společnosti se konají každé druhé úterý v měsíci v 19.30 hod. v Českém centru Mnichov, Prinzregentenstraße 7 (U-Bahn, stanice Lehel, nebo autobus č. 100, stanice Reitmorstr.).

Hosté vítáni. Vstup volný.

www.svu2000.org/nemecko/

O plánu zřídit na mnichovské Hochstraße v sousedství Sudetoněmeckého domu centrální Sudetoněmecké muzeum jako dokumentační středisko historie německého obyvatelstva v Čechách a na Moravě se začalo na oficiálních místech mluvit v roce 2006. Jednání o financování a plánování trvalo ale dalších deset let. Konkrétně do září minulého roku, kdy byl bavorským ministerským předsedou Horst Seehoferem položen k muzeu základní kámen.

Od té doby projekt pokročil do té míry, že se letos na podzim konala oslava dokončení jeho hrubé stavby.

Financování stavby zajišťuje bavorská vláda společně se spolkovou. Náklady na zřízení muzea

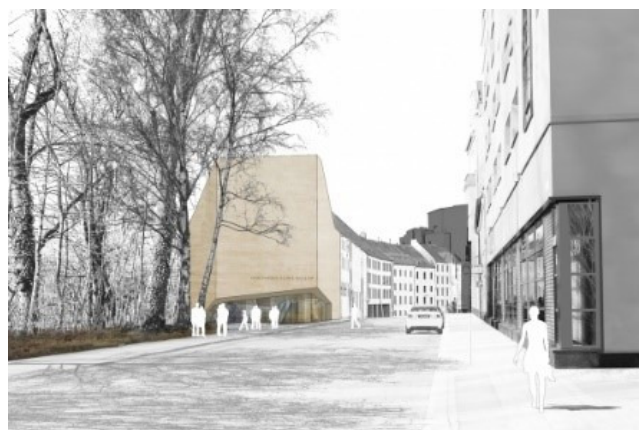
„Glajcha“ Sudetoněmeckého muzea

10. října 2017

byly původně kalkulovány na 30 mio. Euro, i když předpokládaným prodloužením doby stavby náklady ještě narostou.

Plány Sudetoněmecké nadace, která je provozovatelem muzea, zahájit jeho provoz na podzim příštího roku se sice nesplní, termín otevření muzea pro veřejnost v roce 2019 je ale zatím považován za realistický.

A tak je dost dobře možné, že to bude ještě před otevřením první stálé expozice o historii německého obyvatelstva v Čechách „Naši Němci“, která se již dlouho připravuje v Ústí nad Labem.

MNICHOVSKÉ BRIEFZENTRUM

Když si někdo v Německu zamane dostat na poštovní známku na dopis nostalgické razítko s názvem obce, musí si stoupnout do fronty u poštovní přepážky

a dopis tam nechat ručně orazítkovat. Již před dvaceti lety totiž místní razítka nahradily anonymní poštovní razítka „Briefzentrum“

Jaké technické monstrum je potřeba na odbavení několika miliónů poštovních zásilek denně jsem se mohla přesvědčit během říjnové prohlídky třídícího centra na mnichovské Arnulfstraße, které Deutsche Post čas od času umožňuje firemním zákazníkům.

Německo má při 140.000

poštovních schránek sedm velkých poštovních center velikostí přirovnatelných k tomu mnichovskému, vedle desítek center menší kapacity. Zahraniční pošta se přitom dopravuje ke třídění do mezinárodního třídícího centra ve Frankfurtu nad Mohanem, což je důvod toho jedno- i více-denního zpoždění.

Do staré balíkové haly

o ploše dvou fotbalových hřišť, která v době své konstrukce v roce 1924 platila za technický zázrak (viz foto vlevo), se mnichovské třídící centrum nastěhovalo

v 90. letech 20. století.

Hodně úkonů tu běží plně automaticky, ale lidská síla je nezbytná i u kroků, u kterých by to člověk v 21. století nečekal. Tak třeba A4 formáty dopisů se od ostatních dělí manuálně. Stejně jako neforemné dopisy, které se musí razítkovat ručně kladívkovým razítkem, nebo tmavě zbarvené obálky, na kterých by nebyl k rozeznání růžový kód, ručně psaná poštovní směrovací čísla, tyhle všechny zásilky vypadnou z automatického běhu a čekají, až se na ně dostane řada u nějakého třídíče, který všechny kroky provádí postaru.

Jen snad vážení dopisů v tomto případě odpadá, to se provádí odhadem, který je u zkušených třídíčů na gram přesný. Obálky s ručně psanými či jinak pro automat nečitelnými poštovními směrovacími čísly se scanují a jsou do elektronické podoby převáděny manuálně.

Stroje, které řadí dopisy do jedné pozice, vyvinula německá pošta (fotografování v celé hale je mimochodem přísně zakázáno), hlavní třídění zastávají stroje značky Siemens. Automaty dopisy během zlomku vteřiny nejen změří a zváží, ale zkontrolují porto a známku orazítkují. Výši porta stroj nerozlišuje podle natištěné

hodnoty, ta je čistě orientační, ale podle pigmentace té které známky. Stejně tak stroj rozezná firemní známku nebo známku, která už byla orazítkována ručně u přepážky na poště.

A co se děje s nedoručitelnými zásilkami bez

zpětné adresy na obálce? Ty se vrátí do centra, kde mají čtyři osoby povolení porušit listovní tajemství, pod policejním dohledem zásilku otevřít a podle obsahu dopisu zjistit adresáta či odesilatele.

Briefzentrum je v provozu 24 hodin denně,

šest dní v týdnu, mimo noc ze soboty na neděli. Přes den se třídí zásilky, které jdou mimo Mnichov - v zapečetěných kontejnerech naložených do nákladních vozů s přívěsem. Po osmé večerní jsou na řadě dopisy mnichovské.

A kdo by chtěl na své vánoční přání razítko

vánoční, může přání hodit do - počátkem prosince speciálně zřízené - poštovní schránky ve vchodu k mnichovské radnici

nebo ho odevzdat do Ježíškovského poštovního úřadu (Christkindlpostamt) tamtéž, pak jeho dopis dostane razítko „Christkindl“ neboli Ježíšek. Povolení zde tento úřad provozovat má totiž stejnojmenná hornorakouská obec.

Jitka Scholz

Strahovský stadion

Bezmála stoletý svědek české historie

Česká obec sokolská a sní většina sokolstva v České republice i zahraničí se chystá na XVI. všesokolský slet 2018. Po úspěšné premiéře hromadných cvičení na stadionu v Edenu v roce 2012 byl pro konání příštího sletu vybrán opět tento stadion.

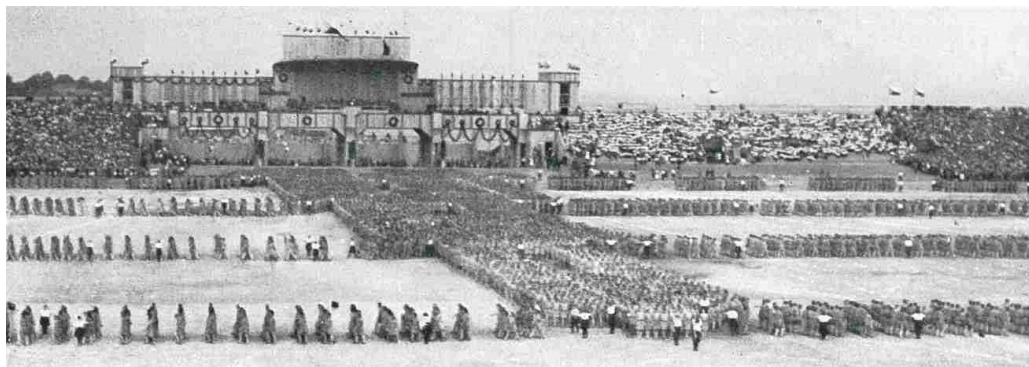
Na léta sokolské slávy 19. a 20. století, spojené se slavnými slety na Masarykově stadionu na Strahově, zbyly dnes již jen vzpomínky pamětníků. (Pokud nepočítáme zanesení stadionu do seznamu kulturních památek a svého času i do Guinnessovy knihy rekordů jako největšího sportovního stadionu na světě.) Zdejší Brána borců se totiž za sokoly naposledy zavřela v červenci 1994 a dnes funguje již jen jako pomník zašlých časů – bohužel ve značně zanedbaném stavu.

Po I. sokolském sletu 1882 na Střeleckém ostrově a II. sletě 1891 v Královské oboře následovalo pět sokolských sletů an Letenské pláni: 1895, 1901, 1907, 1912 a 1920.

Již v roce 1912 se začalo s plánováním sletového cvičiště v nové lokalitě, přičemž výběr padl na strahovské lomy (viz foto vlevo). Realizaci projektu sice přerušila

1. světová válka, ale již v roce 1919 pozemky na Strahově Praha zakoupila, plány na výstavbu stadionu pak předložila Česká obec sokolská. Na stavbu stadionu pro sokolský slet o rok později však už čas nebyl.

Tak se musel VII. všesokolský slet v roce 1920 chtít nechtít ještě jednou konat na Letenské pláni, z které za tím účelem musely být odstraněny vojenské komplexy z války, lazaret a budova pro válečné invalidy.

(Po sletu tu mimochodem vznikla dostihová dráha s příslušnými stáje a provozními budovami.)

Pro VIII. všesokolský slet v roce 1926 vznikl na Strahově dřevěný sletový stadion s písčítým cvičišťem s částečně nasypnými valy s nekrytými dřevěnými tribunami (viz foto dole). Toto provizorium bylo ve 30. letech postupně nahrazeno železobetonovým stadionem.

Po 2. světové válce se stavělo dále, k úpravám pak došlo v 50. letech, kdy byla pro potřeby spartakiád rozšířena kapacita některých tribun.

V roce 1975 byl areál dostavěn do současné podoby. V nové východní betonové tribuně vznikla tělocvična a dodnes funkční plavecký bazén.

Tak získal rekordní stadion o rozměrech 310,5 x 202,5 m o ploše 62.876 m² a 13.824 vytyčenými značkami kapacitu 250.000 diváků.

V předválečné době stadion pochopitelně nesloužil jen pro sokolské slety. V roce 1927 se tu konala II. dělnická olympiáda, při Svatováclavském miléniu v roce 1929 tu veřejnost viděla vystoupení orelských jednot (viz též zVěstník 2/2017). V roce 1937, při oslavách 20. výročí bitvy u Zborova, se tu veřejně rozloučil s legionáři a přítomnou veřejností prezident Tomáš Garrigue Masaryk.

Jako Masarykův státní stadion zaznamenal v roce 1938 sletový areál vůbec největší návštěvnost: X. všesokolský slet se tenkrát stal celonárodní manifestací proti nastupujícímu nacismu.

O necelý rok později již byl „Sandbergstadion“ místem konání slavnostní přehlídky německých vojsk u příležitosti 50. narozenin Adolfa Hitlera, během 2. světové války stadion využívali nacisté jako shromaždiště židovského obyvatelstva do transportů.

Stejně neradostné bylo období bezprostředně po konci 2. světové války. V květnu 1945 vláda na

strahovském stadionu zřídila shromaždiště německého obyvatelstva, která tu čekala na transport do pracovních táborů, ta šťastnější část do Německa. Dle očitých svědků tu bylo průběžně nashromážděno

9.000 až 10.000 lidí z celých Čech a Moravy, bez střechy nad hlavou a s denním přídělem 100 g chleba na osobu. Za sociální zařízení sloužily otevřené latrýny, vykopané uprostřed stadionu, četná úmrtí na infekce a útrapy internace jakožto popravly zastřešením či ubitím byly na denním pořádku.

Tradici sokolských sletů se po 2. světové válce podařilo ještě jednou obnovit, a sice v roce 1948 XI. všesokolským sletem, aby pak strahovský stadion na čtyřicet let ovládlo období spartakiád.

První spartakiáda

se na „Stadionu Československé armády“ konala v roce 1955 jako vyvrcholení oslav 10. výročí osvobození země Rudou armádou a zároveň demonstrovala politickou sílu komunistického režimu. V pětiletých intervalech (s výjimkou roku 1970) následovalo až do roku 1985 dalších pět spartakiád.

Po roce 1989 obnovený Sokol na velkém strahovském stadionu v roce 1994 zorganizoval XII. všesokolský slet. Svým rozsahem ale nedosáhl těch předválečných a v roce 2000 a 2006 se slety přestěhovaly na sousední Rošického stadion.

Snaha využít strahovského stadionu v současném stavu jako fotbalového hřiště (vlevo čestná vstupenka z roku 1953, kdy „ManU“ na „Stadionu Československé armády“ vyřadil pražskou Duklu v prvním kole Poháru evropských mistrů) skončila

roku 1996. Zatím zamítnutý zůstává – mimo jiné – návrh, zřídit na místě stadionu fotbalovou arénu pro desetitisíce diváků vykopáním hřiště do hloubky.

Po pádu komunismu stavba nadále neměla všeobecné využití. V 90. letech 20. století byla plocha sporadicky využívána k výstavním akcím, konalo se tu i několik veletrhů, ukázkově tu byl předváděn jezdecký sport pólo a byla využívána k rekreačnímu sportu. Konalo se tu i několik koncertů populární hudby (kupř. fenomenální koncert Rolling Stones v roce 1990, který navštívilo ca. 110.000 diváků se stal symbolem příchodu nových časů), v květnu

1995 sloužil na strahovském stadionu bohoslužbu papež Jan Pavel II. a své sjezdy tu pořádali i členové Svědků Jehovových.

Stadion mezitím chátral, hřiště zarostlo plevelem, tribuny se dostaly do havarijního stavu a rozporuplné diskuze o jeho budoucnosti se vedly na všech úrovních.

Tak kupříkladu v

roce 1998 uzavřelo hlavní město smlouvu s Českomoravským fotbalovým svazem o bezplatném nájmu na 50 let s tím, že svaz na Strahově zahájí budování Národního fotbalového stadionu. Z projektu ale rychle sešlo a smlouva byla vypovězena.

V roce 2002 dostala stadion do pronájmu na 30 let fotbalová Sparta Praha, která na něm o rok později a s finanční podporou hlavního města jakožto tréninkový areál s osmi hřišti a moderní správní budovou. Součástí areálu je i – v rozporu s výstražnou tabulí o zákazu vstupu na příjezdní bráně – veřejná restaurace Třetí poločas.

Klíčovým byl pro Masarykův stadion rok 2003, kdy se „jako významné monumentální dílo“ dostal na seznam kulturních památek Národního památkového ústavu. Již z tohoto důvodu jsou veřejné diskuze o eventuelním zbourání stadionu jakožto o spekulaci s pravděpodobně lukrativními strahovskými pozemky za dané situace bezpředmětné.

O strahovský stadion jako kulturní památku má povinnost starat se její majitel, kterým je od roku 2014 město Praha.

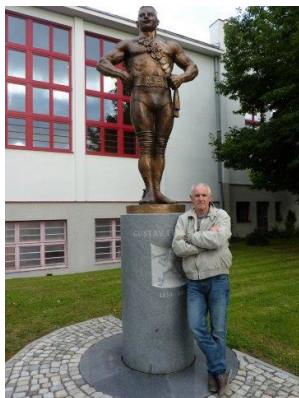
Je otázka, zdali pražská správa začne problém stadionu stavebně řešit dříve než v roce 2030, kdy fotbalové Spartě vyprší pronájem. Či zda jeho polořpadlé ochozy na příštích sto let nechá obrůst planou růží.

Dle dostupných materiálů zpracovala Jitka Scholz

GUSTAV FRIŠTENSKÝ

NESMRTELNÁ LEGENDA

Z různých koutů tuzemska, ale i ze Švýcarska a USA se v sobotu, 5. srpna 2017, sjeli do Velké Bystřice u Olomouce příslušníci rodu Frištenských na své - v pořadí již čtvrté - rodinné setkání. Svoji hlavní pozornost jsme upínali zejména k nejvěhlasnějšímu členu rodiny, zápasníkovi Gustavu Friš-

tenskému. Všechny generace Frištenských mají společnou lásku ke sportu, ale jinak jsme rodina jako každá jiná. Letošní oslava měla speciální rámeček: Připomínali jsme si 60. výročí Gustavova úmrtí (1957) v jeho domovském městečku Litovli na Moravě. Na zámečku ve Velké Bystřici se nás sešlo kolem stovky, oslavovali jsme celý den důstojně a s mnoha doprovodnými akcemi. Gustav by z nás měl radost.

S menšími přestávkami pobývám od roku 1968 v Americe. Při častých návštěvách Česka jsem vždy mile překvapen přetrvávajícím zájmem o život mého prastrýce. Kdo vlastně byl Gustav Frištenský? Jak to vše začalo? Co ho navěky postavilo do síně české slávy? Co dokázal?

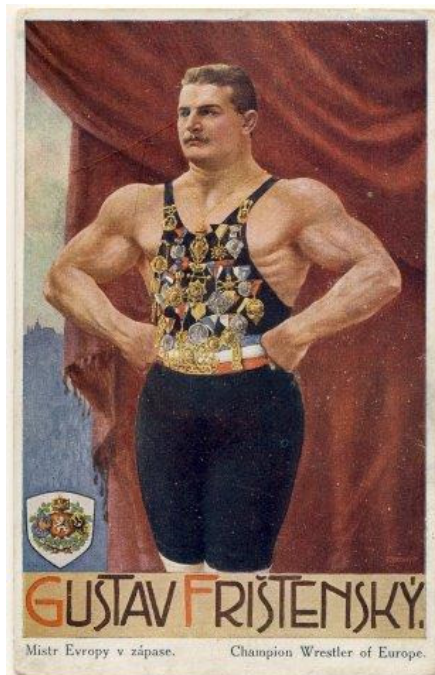
Běhá jako Zátopek, chytá jako Plánička, silný je jako Frištenský. Namátkou tři slavná jména minulého století, která stále zůstávají v paměti lidí, a to nejenom příznivců sportu. Gustav byl jeden z nejslavnějších sportovců, kteří získali světový věhlas a popularitu ještě v době Rakousko-Uherska a je jedním z mála velkých osobností, které se ještě za svého života stali legendou.

Gustav Frištenský, synek z venkovského gruntu v Kamhajku u Kolína, kde se narodil 18. května 1879. Řeckořímský zápasník, nejstarší

ze čtyř bratří, také známých zápasníků, s krásnou tváří, kudrnatými vlasy a pro tuto dobu s neobvykle harmonickou postavou, byl na začátku 20. století považován za nejsilnějšího a nejkrásnějšího muže monarchie.

V únoru 1903 se v holandském Rotterdamu konalo mistrovství Evropy v zápase řeckořímském. Gustav obětoval všechny své úspory a odjel do této - pro něho - neznámé země. Po více než dvaceti hodinách strávených v sále divadla, kde se mistrovství konalo, Gustav - jako zcela neznámý a všemi podceňovaný 24letý mladíček - porazí poslední dva soupeře, bývalé mistry Evropy. O chvíli později přebírá zlatý pás a vavřínový věnec mistra Evropy.

Jako amatér (1898–1903) nebyl ve dvou tisících zápasech ani jednou poražen. V roce 1911 odplouvá se ženou Miroslavou a bratrem Františkem, rovněž výborným zápasníkem, do Jižní Ameriky, v roce 1913 do Severní. I když Amerika se o evropský zápas nezajímala; měla totiž svůj vlastní zápasnický styl „catch-as-catch-can” neboli „chyt jak můžeš”, který dovoloval téměř vše. Přitahoval tisíce diváků a velké výdělky lákaly i evropské profesionály. Tady však jejich tituly nic neznamenaly.

Gustav vzal Ameriku hákem, New York, Boston, Baltimore, Cleveland, Chicago, Saint Louis, Montreal, a u nohou mu ležely skalpy slavných amerických borců. Obdivuhodně rychle ovládl styl zápasu, se kterým se teprve před několika týdny seznámil. Porazil na šedesát domácích i zahraničních protivníků, ale tomu poslednímu nečekaně podlehl. Připravil se tak o utkání s profesionál-

ním mistrem světa ve volném stylu, Američanem Frankem Gotchem. Zmařená šance Gustava hodně dlouho mrzela.

V USA vystupovali bratři Frištenští mnohokrát v sokolských tělocvičnách, především v New Yorku, Chicagu a Clevelandu, kde byli nadšeně vítáni jak českými, tak i slovenskými krajany. Manželky obou mistrů, oděny do moravských krojů, zpívaly české národní písničky.

V roce 1918 se stal Gustav členem Tělocvičné jednoty Sokol v Litovli (foto: stará sokolovna v Litovli a Gustavova sokolská legitimace z roku 1939). Jeho manželka Miroslava již v roce 1905.

Litovel. Sport. pavilon „Sokola“ a tělocvična.

V roce 1929 se stal znovu mistrem Evropy, tentokrát profesionálů v Praze. O dva roky později – to mu bylo již dvaapadesát let – obsadil na 1. mistrovství slovanských národů v pražské Lucerně druhé místo.

Jeho profesionální kariéra trvala neuvěřitelných 36 let, od roku 1903 do roku 1939. Odzápasil na 8.000 profesionálních bojů a z žíněnký odešel jen s minimálním počtem porážek. Pokaždé vzbudily údiv a byly spíše souhrnem nešťastných okolností než neuměním českého Goliáše. Jeho vystoupení sledovalo odhadem 25 miliónů diváků v Evropě, Asii a Americe. První zápas svedl v osmnácti, poslední v 72 letech a oba vyhrál.

Jak trénoval a jaký byl člověk? Cvičil denně vlastně až do konce života. Všechno si sám vymýšlel – činky, přístroje (nechával si je vyrábět, jakési předchůdce dnešních zařízení fitcenter), cviky, zátěže, dokonce i stravu, která již tenkrát odpovídala ideálnímu jídelníčku dnešního vrcholového sportovce. Mimo to byl všestranný atlet. Zvedal s úspěchem činky (100 kg nadhozem 18 x, 110 kg jednoruč 1 x), byl mistrem Čech v hodů diskem, sprintoval 100 m za 14,8 sekund, jezdil na kole, vesloval a moc rád plaval.

Nikdy nekouřil a nepil a vždy se hrdě hlásil k svému češství. Zejména ve Vídni a v Americe důsledně dbal o správnou transkripci svého

jména – s háčkem a čárkou. Za nacistické okupace finančně podporoval rodiny vězňených a popravených vlastenců. Pak také sám za to poznal „slasti“ Pečkárny, Pankráce a dalších věznic nacismu. Pomáhal a radil mladým, radoval se ze života omladiny. Sám sice byl ženatý, ale děti neměl.

Po válce žil velice skromně a bez stálých finančních příjmů. Komunistický režim bývalé profesionály neodměňoval. Předtím dvakrát (1938, 1948) přišel o své hospodářství, které ze svých těžce vyzápasených prostředků financoval. Aby se uživil, prodal některé vybojované trofeje a nadále vystupoval v exhibičních zápasech. Slabou náplastí mu bylo udělení titulu zasloužilého mistra sportu v roce 1956. V anketě Rudého práva v roce 1966 o nejlepšího československého sportovce všech dob se Gustav umístil na čestném sedmém místě.

Často sedával na zahradě svého domu v Litovli pod lískovým keřem, kde se dříve rád regeneroval po cestách světem. Sazenici keře si přivezl ze Stadic, pocházela prý přímo z lísky Přemysla Oráče. Keř s pamětní deskou tu stojí

dodnes, stejně jako u vchodu domu, kde prožil velkou část svého života, dodnes visí původní kruhy, na kterých Gustav cvičil. O jeho dům – v ulici Gustava Frištenického - dnes pečuje rodina jeho synovce.

Gustav zemřel 8. dubna 1957 stár 78 let. “Vítěz v boji mnohém, udivíš kruh zemský, budiž navždy sbohem, Gustave Frištenický!” Toto čtyřverší napsal básník Petr Bezruč ke Gustavovu úmrtí a zaslal ho toho dne jako epitaf z Kostelce na Hané. Tito dva mistři svých oborů, i když úplně rozdílných, byli dobrými přáteli.

Nad slavnou zápasnickou kariérou Gustava Frištenického se již navršilo hodně času, ale legenda o něm stále přetrvává. Dnes jeho osobnost připomíná muzejní expozice Gustava Frištenického v Muzeu města Litovel, stejně jako jeho dvoumetrová bronzová socha v parku před litovelskou sokolovnou.

Další informace: www.gustavfristensky.cz (česky) a www.gustavfristensky.com (anglicky).

Frank Frištenický, prasynovec Gustava Frištenického, Durango, Colorado

P.S. Shromažďuji vzpomínky na prastrýce Gustava a pokud si některý z čtenářů zVěstníku na nějakou historku o něm vzpomene, rád ji uslyším. Kontakt: fFristensky@hotmail.com

Citáty a názory

Záleží jen na tobě, jestli příští rok použiješ jako brzdu nebo jako motor.

Henry Ford

Říkej pravdu jen tomu, kdo ji chce slyšet.

Ruské přísloví

Ten, kdo poprvé použil nadávky místo oštěpu, byl zakladatelem civilizace.

Sigmund Freud

Program

Ieden – červenec 2018

- stř. 07.02. maškarní koulení**
19 hod. ASZ Altstadt (zvonek „Kegelbahn“)
- stř. 04.04. valná hromada**
17 hod., ASZ Altstadt
- so. 19.05. spoluorganizace 53. ročníku dálkového pochodu
Praha – Prčice**, start Čerčany (www.praha-prcice.cz)
- so. 19.05. 45. sokolské setkání v Tyršově Oetzu**
- **po. 21.05.** organizuje Sokolská župa Švýcarská (www.sokol.ch)
- ne. 01.07. XVI. všesokolský slet Praha**
- **pá. 06.07.** (<http://slet.sokol.eu>)
- ne. 29.07. výšlap někam do hor, k horám nebo k jezeru**
vše podle kondice a nálady účastníků

A k tomu každou první středu v měsíci...

od 19 hod. pravidelné koulení v ASZ Altstadt, Sebastiansplatz 12

zVěstník vychází třikrát do roka. Redakce: Jitka Scholz, jitkascholz@aol.com. Uzávěrka 14 dní před termínem vydání. Texty a fotografie jsou redakční, pokud není jinak uvedeno. Přetisk je povolen s uvedením pramene.

SKVSO KOL
München

Sport- und Kulturverein Sokol München e.V. (VR 18462), založen 4. dubna 2004, člen Mezinárodního českého klubu. Adresa: SKV Sokol München e.V., c/o Jitka Scholz, Wittelsbacherstr. 12, D-82110 Germering, Tel. 089/840 26 39, Fax: 089/611 72 57, e-mail: jitkascholz@aol.com, www.sokol-muenchen.com. Další telefonní kontakty: Karel Pokorný

(starosta a pokladník) 089/611 72 57 – Dušan Pokorný (místostarosta a náčelník) 089/512 99 339. Bankovní spojení: Kreissparkasse München-Starnberg, IBAN: DE98 7025 0150 0360 4767 66, BIC: BYLADEM1KMS.